

گالری ئىنفالى ھونىرمەندى جىھانى: (عوسمان قادر ئىحمەد) . . نوسىنى: سىلاخ جىلال

چەن زىمانى پىرسىيار بىدزىندى؟ لىكۈۈۈ دىست پى بىكىن؟ بىچى زىمانىك
رىمانى كىوتى خوارى رىحى ھىزارى ھى زىندى بىچى بىر ئاگرو خى و
خىردىل بنوسىندى؟

چى كامىراۋ وىندىكى فەتىدى دىتوانى ئى دىمىنى بىنراۋانىمان
نىشان بىداتى؟ وىندى ئى ساۋاىيانى وىنا بىكاتى بىمىنى مەكى
وشكى دىكىيانى چىمى مەرىگان ھىدەمىزىدى، ئى و ژن و پىاۋانى
لىناۋ ھاۋارى تىزاباۋى دىرۈندا لا بىون، چى ئامەركى گىردۈنى
دىبەت ھاۋارۈ نوزى و گىران و لىانەۋى دىنگى مەرىگەساتى ھىزارى ھى
جىا بىكاتى و ئى و وىنانە فەتى بىكاتى؟

ئىم مەنفى بىخى خىخىخى تەنى پىتەنى گىانى سەدۈ ھىشتاۋ دو
ھىزار مەقى سىپىلى بى ئاسمانىكان ھىفەندە، دىنگ و نوزىشان
بىگ و تىرى زىۋىۋى بىاۋوبۈۈ. ئى و فىلمە كىتۈپىيانى بى
گىردىلۈلى زەمەندى نىتەۋىكى داپەشى و جىھانى سەرسام كىرد
نا نوسىندى، جىمىسە بى و مانگى دىستەرد و مىكەسەب وىندى نەگرتەن
و كاغەزۈ قەۋم و تەكەلەزىيا ناتۈانە ئى و سىنارىيانە وىنا
بىنەۋى، بىخەقىقتى خەيانەۋى بىبىستەن و وىنا كىردى فەلسەفىۋى
بىھەكارى تەكىكى گەندەۋى ئامارۈ دابەشۈن و جەگەكە مىنى
بىركەردى دىكارىيان گەنى بى ئىمە تۈاىندەۋى ئىۋى بىر بىنەۋى.
ئىم مەنە لىرە گەندەۋى، بىمەژۈ فەلسەفى جىنەسايدى سىپىلەۋى دىنگى
مىنان لىبىركەردەۋى خەيانەۋى خەنكا، بون بى ئىمە بىركەردەۋى
لىبىرەۋىرىدا تەنى ئامازەۋى و سۈنەل و رەمىزى نەمى.

ستەدى گالرى ھەكارى (عوسمان قادر ئىحمەد)

زەمەنى نوسىندەۋى مەژۈۋەكە لىخۈۈن و رەح و رۈانەندا ناۋىشانىان
ماۋى، خۈمەنەۋى تىشىكى تەلەكسى زەمەنەكى زىندە بىچى مەرىگەساتى
رەمى خۈۈن رەژى بىعەس بو لى (نۈگەرە سەلمان و بىابانى
عەرعەر) كارۈانى سەردەمەكى شۈم.

لىبىرى چاۋى كامىراۋ بىشەكانى مەدىا وىندە و فىلمە و قەدىۋە
دىكەمىنتارى لىچاۋى ھونەرمەندە (عوسمان قادر) دا وىنا كىران، بى و
ژانە سەختەۋى تەۋانى بىكەكەندەۋى لىرەۋى ئى و وىنانە
لىھەكارىپەكانىدا بىكەشتەۋى، بىتەكەكە بۈنىان بىناخ و ھەستە و

بـنـخـشـسـازـی دـسـتـی پـکـردـو و نـوسـرا و، لـقـورئـانی پـیـر زدا
کـلـتـور کـی گـور یـان بـجـهـیـشـت، هـتا تـم شـو کـلـتـور ئـیـسـلامـی
لـمـز خـان و کـتـبـخـان کـانی جـیـهـانـدا پـار زراون، زیـاتـر لـ سـدو بیـست
و چـوار هـزار هـکـاری لـ شـاری ئـیـسـتـانـبو دا هـی و لـمـیـسـرو تـونـس و
مـغـریـب و هـیـنـدـسـتـان و ئـرـان و زـرـبـی و وـاتـانی تـری جـیـهـانـیـشـدا
دـانـدـراون. هـتا ئـسـتـا زیـاتـر جـگـی بـایـخـن (اـیـسـیـسـکـ) هـو و دانی
گـرـنـگی زـر دـزگـای نـیـشـتـمـانی و نـود و وـتی و رـکـخـراوی جـیـهـانی
ئـیـسـلامی و یـنـسـکـی بـ پـارـاسـتنی هـمـو هـکـاری یـکان.

ئـم هـونـر رـیـش جـیا واز لـ هـونـر کـانی تـر، لای هـونـر مـندانی ئـیـسـلام زـر
پـشـکـوت و داهـنـان یـان لـسـر کـرد، لـرـی رازانـدن و ی رـنـگی
ئاـتـونی و رـنـگ کـانی تـرو جـوانی و قـشـنـگی ئـم هـکـاری یـکان گـشـ
پـدا بـ وـاتـانی تـر گـوازرایـو. یـکـم جـاریـش خـلیـفـی
مـوسـمان (المـسـتـنـر بالله) لـ سـای 366_302 نوـنـری خـی نـارد و
بـ رـز هـات بـ کـینی پـویـستی ئـم هـونـر و کـم مـیـکـشی بـ
نـوسـرانی ئـم هـونـر کـرد تـو. هـمـو هـکـار و وـنـگـران و
نـوسـرانی گـرتـو و چـالاکی و گـشـی کـی گـور یـان دـسـت پـکـرد و.

سـر تـایـش هـکـاری یـکان زیـاتـر لـ زـخـر فـو یـکـی نـخـشـکـیـشـانی
جـیا واز لـ زـخـر فـی رـو و کـی و نـوسـرا و یی ئـنـداز یاری مـنـمـنـات و
وـنـو و شـیوازی تـر دـسـتی پـکـرد و. بـدـسـت لـسـر کاغـز یـان گـیـای
زـل یـان لـپـو و سـیـرامـیک و شـوش و مـنـمـنـات و دـروـسـت کـرا و.

لـکـنـدا دـیـار یـکـردنی مـانای هـکـاری لـ تـنـکـانـدا یـان شـو و کـانـدا
هـکـری ئـو بـون و اتای هـکـاری نـزیک دـبـو و لـ و و اتایـانی
ئـاسـان .

بـمـام لـچـرخـی نویدا هـکـاری لـ دـرفـتی هـونـر یـدا دـیـاری دـکـرت،
لـرـنـگ کـانی تـیـای و وک زـتی و تـامـبر او ئـکـریلیک و کـمی تـوا و
فـرمـسـک و رـنـ پـکـهـاتـی یـکان . زیـاتـر فـچـی رـنـگ کـردن و چـقـو
سـکـب و پـ بـکـار دـهـنـر.

هـونـری هـکـاری الرـسـومات دـسـتـواژ یـک بـو بـ خـزمـت گـیـانـدن
بـهـونـری شـو و کـاری، لـ چـرخـی نـز دـدا وک هـنـر کـی سـر بـخـ
نـاسـرا، وک بـشـکی بـنـتی تـابـلـ دادـنـر، لـ رـنـگ ئـاویـکان و
هـمـو شـو و کـانی بـاسـتیل و یـان قـمـدانی مـم بـن.

و شـی و وـنـگـرتـن التـویر و اتایـکی دـیـار یـکـرا و فـراوانی هـی، بـگـشتی
هـنـانی و وـنـی فـیکـری لـ هـکـار دـروـسـت کـرا و کـانـو، دـیـسان و وـنـ
واتایـکی فـراوانـتر دـیـاری دـکـات، بـگـشتی هـنـانی کـی ئـا و زـر ئـگـر
دـروـسـت کـرا و یـان سـروـشتی یـان خـیا کـرا و بـت، و وـنـی زیـهـنی بـن یـان
و وـنـی خـیا یـان مـجـازی بـن، و وـنـگـرتنی ئـو و خـیا کـردن یـ بـ
ئـیدای و وـنـگـرتنی فـتـگـرافی، کـامـرا و وـنـی کـی فـیکـری یـان جـو و

وښه د گره ت لټی فیډیو د بټ، وشي وښه بوشی
 فټ گرافیکو د لکت شوې وښه د یاری د کات،
 هونری هټکاری لټواختی ئم فرهنگو لټماوی هونریو
 خراو ته سر هونری تشکیلیو و واتای فرهنگی به هټکاری
 (الرسم) ناوړاو، هټکاری به به کاره نانی پټکو و لکاندن و
 پټکها ته یی الفسیفساء (مزایک رنګا یی) و کټ لاج و شوشی المعشق،
 بهام هټکاری لټ زمانی جهماوی کی زیاد پټی لټدیاریکردنی
 ئرکی جیماو کو و لټسرتخت کان ناو د نرن به لبردنی جهماو د ست
 نوسه کو به به کاره نانی فزا.

عوسمان ئحمده قادر کیی؟

کاراکتري کارسات سخته کانی ئنفال و تاریکی ئو رڼگارانه یی
 لټ پټلی توانو وی رڼح و جهسته دا به دوربین کی تټلکسی
 ئفسانه ییو چاوی لټو وښه ترسناکانه دا بو زر پټش و ستونی
 ته مټیل سربازیدکان به زبری چک مندا و ژن و ساواو شیر
 خرو پيرو لاویان د پټچایو و راپټچیان د کردن به ناو زیلی
 سربازی، ئو وښانه هر لټ روانیندا نین کاتک تټکو د بن به
 چیرک و رمان و ئپیراو موزیکی جهراو جهر لټوشو رسته و هاواری
 ناخ و تټقینه وی د رونه وک بورکانک لټو چرکه ساتانی به رټو
 مټرگ د برن، ئو فیلم ترسناکانی رټوی ئو رټوارانی مټرگ بون
 لټ فیلم کانه جیگټیان نابټو، چن شټو و مراد خانی و جلی
 ژنانه یی کوردواری به تټکو لټی گټردلوی تټپو تټزی ئو سوپا به
 شومارو به او د بونو و تټکدانی گوندو خانوبه رټو رزو باخ و
 هټمو شوښو ورو پاشماو یټک د سوتیندران و هټزاران سفیل د کرانه
 خراکی زیندوی تاریک ترین زمان و بون به فټم کی سروشتی و
 سروشیان د دا به بینران.

ئم وښه و فیلم سینماییان لټ شټپټل کانی بونو دټن تټکو یی
 هټست و نټست د بن، که دټوانټ جارکی تر وښایان بکا تټو؟
 ئو و دټفتر و نټی مټزوو، (عوسمان ئحمده قادر) لټبری
 کامیرا و هټمو هټکار کانی میدیا بو به دټریالوشی ئو فیلم و
 وښانه. هټمژینی کیمیاوی و به نی باروت و ئاسن و فیشک و خوښ و
 عارټق و شونخونی رټزانی مټرگ سات بون به هټوښ و خامی خاوی
 واقعی و روانین و هټست و نټستی به وښی ئنفال مټمیا بو. وک
 وښی کټای بون تابلای مټرگ ساتیان کیشاو وک چاودیری هټمو
 روداو کان لټگټو ئو پټلټ پشم رگټ گیان بازانه دا گټاو و وښی
 رټحی ئو مټرگ ساتیان به چاو گرتوو و لټ رټحدا شټردویان تټو به
 وښه و فیلمی تراژیدی جینه سایدی سټدی بیست و یټک. سټرتاپی سټکچ

و کانفاس و کارتَن و ماتریالِ کانی تریان داگیر کردوو و ژینگه
بِه تَه فَمَمکی شویندراو هَو و ی زیندوبون و ی ئ و جَسْتَه بَه گیانیان
دَدات چَن زیندَه بَه چا کَران؟
هونَرمَند پَشَم رَگَه یِکی بَه چَک بوو.

ئ و و ننانَه بون بَه مَمیای کار سا تَه کان و کام رَایِکی خَ کردیان دروست
کرد لَه روانینی و نیگای هونَرمَند لَه تافی لاویدا بوو بَه کام رَا.
ئ و رَژانَه هونَرمَند پَشَم رَگَه یِکی بَه چَک بوو، لَه مَم بَندی
رَکخستنی یِکی سلَمانی، و لَک مورویِکی ئاوداری چاخَ کان ویستویِکی
رَش بَاو گَرد لولَکی گَردونی هَم بَکات و ئ و رَژم دیکتا رَ
بَه و خَندَت، رَژانَه بَه فرمَسک چاوی شتوو و گَری و هاواری لَه ناخیدا
کرد تَه بورکان و بَه یاری داو و ئ و فیلمانَه و ننا بکات و و بَه
جیهانیان بناسَندَت.

بَه و هیوایِ و لَه قَه ندیلَ و بَه بَشی راگَه یاندن دَه گوازر تَه و لَه
سَقز لَه گَگ هونَرمَندان و نوسَ رانی تری و لَک (رَمزی قوتب دین)
و (رَبوار خالید) و (رَبوار سَعید) دَسْت بَه کاری ئ دَبی و هونَری
دَه کَن. و لَک کارمَند لَه گَه قاری رَنگاس و کَه لَور لَه بَش
ئ لبوم کانیان هَم کاری بَه اود کات و. لَه شاری سَقزیش بَه مام سَتای
هونَرمَند دام زراو، بَه و هَم ی و ناسنام ی بَه دروست کراو و توانیو تَه
بَه هَم مو شار کان بَه وات و چالاکی بکات و پَه یو ندی بَه گَگ لَری کان و
دام و دَه زگا کا هونَری کان و بکات. بیر کَکی دیکه مینتَری لَه سَر
کَه مپی مندا نانی هَم بَج لَه ز و نَزیک سَقز دَه کات و. لَه تارانیش
پَه شانگایِکی تَایبَت بَه مندا نانی هَم بَج دَه کات و و
هونَرمَند (عَباس عَبدوللَه زاق) و نَی پَه شانگاک دَه گَرت، ئ م
فیدیلَ دَه بَت شوناس کی گَرنگ بَه کورد، لَه گَگ بَه اود بَه تَه و زَر
کاریگَری دَه بَت، دَوای سا نَکی زَر دوا جار پَر قیسَر زیلان فَمَم نسی
پَه یو ندی بَه هونَرمَند (عوسمان قادر) و بَه مَم بَستی دانانی کتَه بَک
لَه سَر گَگ نَ و ی جَه نَگ لَه چاوی مندا نانی و کاریگَری جَه نَگ لَه سَر
مندا لَه سَد سالی رابردودا.

لَه و کاتَه یشدا ئَ رانیش لَه رَی کاک (حسَن سنجاری) نو نَری ی کَه تی لَه
تاران دانیشتنیان لَه گَگ کردوو لَه سَر ئ و ی بَه هَمی کیمیا بارانی
هَم بَج و رَژم می سَه دام بَه چَه واش کَردنی رای جیهانی دَه ی و تَه
حکوم تَه ئَ رانی پَه تاوانبار بکات و بَه م کار هونَریان ی
هونَرمَندانی کورد ئ و دَسْت و اژ ی سفر دَه بَه تَه و جیهان دَه زانَت
تاوانباری سَر کی رَژم می عَراق.

بَه و مَم بَستی ش و نَ و تابلَ و هَم کاری کانیان بَه ملو نانی لَه چاپ
بکَرت و ژَر نویسی بَه زمانی ئینگلیزی لَه سَر چاپ بکَن و لَه رَگَکی

قونسو گريي کانيانو ب جيهاندا باو بکرندو و پيمانيشيان ددند هاوکاريان بکن هتا بچند و اتاني ئوروپي. ئميش درف تک ب ئم هونرم ندان دکاتو، هتا دواتر بهي ئوي هاو کاني فانسا هدد بزن و ئميش سويد، بهي شانسو و ئوان فيز و رد گرن و ئم دمندتو.

کاک (ربوار سعید) و (مامستا نازم) و (رمزی قوتبدين) و (ئبو شهاب) دگزن پاریس.

ربوار سعید و رمزی قوتبدين پشانگا دککنو ب ناماد بوونی برز (مام جلال) و (فرانس مئران)، برز (مام جلال) پرسپاری لکردون عوسمان بچی نهاتوو؟ کاتک هکار کای زانیو پيوندی پو کردوو بچئت سوريا.

برو سوريا دچئت لديمشق چاوی ب مام جلال دککنو و ل ر ناو ندى ر شنبیری کوئتو ل هوتل شیراتن پشانگيان ب دکاتو ب کممک هونرم ند و زیاتریش زربی کار کان هی ئو بوون. لگن ئو یشدا تابلای هاو کانی شاخ و ئوار یی ئرانیشی نمایش کردوو. برز مام جلال وک ه میش پشتیوانی بوو، ل کات یشدا نو نری یکتی ئاگادار دکات بپل کارى ب بکن هتا بچئت لند.

هکار یی کانی ل مزر خانى بریتانیا داد نرن.

دوای ئو ل لندي پایتختی بریتانیا نیشتجی دبت و ل رگی تابل کانیو د ناسرت و ل پشانگای کی تایبت ب مژوی ئوروپی ل سزر جنگ بشداری دکات و ه و دات کار هونریی کانی بچند بواری توئزیندو و ئ کادیمیو و دست ب خو نندی ماستر دکات ب ناو نیشانی (یاد و ریی کانی خم ل جنگدا) دتوانت رچکای خی ل هکاریدا بدزتو. هتا تابل کای ل ژوری (ولیم ترنر) هونرم ندى ب ناوبانگی بریتانی و جيهان داد نرت. ل مزر خانى بریتانیا تابل کانی داد نرت و دچئت ق ناغکی نوو ل هونری هکاری. پاش ماویک ه وای پددن ل مزر خانى (جنگی ئیمپریالی بریتانی) لگن دو گ لری تردا بایخیان پداو و دانراو.

دوای ئو زریان هانداو ل یاد و ری خی د رچئت ب یاد و ری نیشتمان، بو م بستو و دست ب دیک ممنت کردنی قوربانیی کانی ئنفال دکات، ئوانی ل نوگر سلمان رزگاریان بوو، ل ماوی پنج سا دا تزی دکتراکای ت و او دکات ب ناو نیشانی (دکم نtkردنی یاد و ریی کانی ئنفال هکاری) ب زیندو کردنو ی یاد و ری

پانز کاسی رزگار بوی ئ نفال.

و ناکردنی ئازار و زو م.

ل زانکی ی پر برس ل ئ سترالیا رزل نان و ب وانا م ی با شترین
هون ر م ندی و رگرتوو کاری کرد ب ت ل س ر و ننا کردنی ئازار و زو م
و ست مدید ل ج نگدا.

ل دوا ی پانز سا گ ان و ی ل ب ریتانیا و ب و هیوا ی خ و نی
بیست و س سا ژیا نی د ر ب د ری س ن ت ر کی ر شنبیری بکا ت و ب ب ت
ج گ ی و تو و ژو نیشان دانی کار سات و جین سا ی د و ئ نفال کانی گ ل کی
ژیر د ست. پ یام ک ل ر ی ه ک ک ن و گ ان و ی چیر کی
م رگ سات کان و زیندو کردن و ی ب های جوانی ل ف م کی
س رد میان ی و ن ی هون ر ی د ا، ل م ست د ی گ ل ر ی د ا نیشان
بدا ت و. ه ت ل ر ی م ژو ی و ب م ن ت و ب ن و کانی ئا ی ن د.
م ب ن دی کورد ل ل ژ ی بکا ت نا و ن د ک ن ه م ت ی کانی گ ل ی کورد
بخا ت ب ر د م ی جیهان، و ک ئ و پ ر ژ ت ا ی ب ت یان ی ل ب ی ک
گ ی شتنی ک ل تور کان ل گ هون ر م ن دانی جیهانیدا ب ها و ب ش ی
ئ نجامیان دا و. ه م و ئ و ه و ن ل لای ک سانی ر شنبیری ر سمی و
لای نی پ یو ن د ی دار و بو و ب خ و نی ز و ب نا چاری خ ی ئ م
پ ر ژ ی ی کرد و.

ئ م ه کار یان و ن ت عبیری کی ه ست یارن ل ه م و ز م ن و
گ ان کی هون ر ی د ا نو ن، ل گ ه ست و س زو ناخ و بیر کردن و ی
خ ک ک ک دا د ب ن تاز ل دایک بوی ک، د ب ن زمان ی و رگ ان ی خ و ن
و هیوا و ئازار و ژانی م ر قای ت ی ب ب جیا وازی، پ ک هات ی تیشکی
فیزیایی و تور ک ی گ ر دونی شتن و ی ف ت ی ه زاران ه زار و ن ی
ت ل ل کسی ج ست ی ی ئ و م ر قان ی ی پ ک و ل سات کدا زیند ب چا
کران، ل و ن ی ک و گ ک ن کی گ ر دونی د ر د خا ت، ل ف زای ناشیو ی
روانین و کرا و ن ت و ب ه ک کاری و ل م ژور دا ب واقعی
و ن ی ی و جار کی تر ب ئا م ا ژ و نیشان و ئ یقون ی ز م نی سفر و
دوا فیلمی جیهان ت و او د ک ن.

ل ر ژنام ی کوردستانی نو پاشکی ئ د ب و هون ر ژمار 1275
ل 25/5/2023 و ژمار (8931) ل 1/6/2023 ا ب و ب ت و.